

Willi bacsi, un sportiv si un om deosebit

Cu mare placere, dar si surprindere, l-am vazut enumerat printre sportivii evrei timisoreni pe Willi bacsi. Zombori Willi a fost cel mai bun prieten al bunicului meu, din partea mamei, cunoscindu-se din tinerețe. Venea cel puțin de 2-3 ori pe saptamina pe la noi.

A crescut printre evrei, in Jozsefvaros, cunostea obiceiurile foarte bine (mult mai bine decit mine, chiar dupa peste 3 decenii in Israel).

In timpurile nasoale, stiu ca se folosea de notorietatea numelui si facea naveta cu pachete la Pincota, unde era un detasament de munca cu evrei. Bunicul meu a fost acolo o vreme.

Tot in timpul razboiului, Krausz Zoli, un evreu, a fost aruncat din tren de niste legionari undeva, linga Brasov. El a fost jucator de tenis in perioada interbelica, apoi a fost antrenor la Electrica pina pe la sfirsitul anilor '60. Neintorcindu-se acasa, s-a apelat la "serviciile" lui Willi bacsi. Dupa ce l-a cautat 3 luni in zona Sibiu-Brasov, in toate puscariile si spitalele, l-a gasit in cele din urma intr-un ospiciu de bolnavi mintali, unde a fost ascuns si l-a adus inapoi la Timisoara. Nu stiu daca a facut asta pentru ca i-ar fi fost prieten sau il rugase nevasta lui Zoli.

Pe acest Zoli il tin minte, caci era unul din partenerii de rummy al bunicului meu. Era un tip ok, care mereu purta o sapca alba cu cozoroc, cu care isi ascundea cicatricea de pe crestetul capului, ramasa din acea aruncare din tren.

Willi bacsi a ajutat nu numai pe evrei. Se stia ca a salvat un comerciant svab din Iosefin, care ii ajutase pe evrei, ascunzind bunurile acestora pe care le-a si inapoiat. Nu-mi amintesc numele lui. Cert este ca Willi bacsi, impreuna cu citiva evrei pe care acest german ii ajutase, pur si simplu l-au coborit dintr-un camion al rusilor cu care urma sa fie deportat.

Daca alaturi de sportivii evrei este amintit Willi bacsi, cu siguranta merita, chiar daca nu s-a nascut evreu, ci maghiar. Pentru mine a fost o onoare si un noroc ca am cunoscut de indeaproape un asemenea om.

Am scris rindurile de mai sus in amintirea bunicului meu, care nu m-ar fi iertat sa nu precizez un fapt eronat despre un apropiat al familiei.

Peter Freiburger

N. Red. Willi Zombori nu a fost un sportiv de etnie evreiasca, dar, in lumina amintirilor lui Peter, el este amintit in lucrarea *Evrei timisoreni in domeniul sportului* ca un sportiv si om care a stiut sa fie OM in vremuri grele.

https://en.wikipedia.org/wiki/Vilmos_Zombori